

Educació en contextos de diversitat

Codi: 101636
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Educació Social	OT	3	2
2500260 Educació Social	OT	4	0
2500261 Pedagogia	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Cristina Laborda Molla
Correu electrònic: Cristina.Laborda@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Angelina Sánchez Martí

Prerequisits

En aquesta assignatura no hi ha prerequisits.

Objectius

Aquesta assignatura forma part de les següents mencions:

- Menció en "Orientació educativa" de la titulació de Pedagogia.
- Menció en "Educació de nens i joves" de la titulació d'Educació Social.

Al ser una assignatura optativa de les titulacions de Pedagogia i Educació Social, està oberta als estudiants d'ambdues titulacions que la vulguin cursar.

En el marc de la societat actual, cada cop més diversa i plural, es fa necessari que els professionals de l'educació tinguin competències que els facilitin claus pedagògiques per donar resposta a les necessitats educatives de col·lectius diversos.

Els objectius formatius a assolir són:

1. Promoure la inclusió educativa com un referent indispensable en la societat actual
2. Treballar els valors pròpis d'una educació sensible a la creixent diversitat cultural actual.
3. Dissenyar i aplicar processos educatius que responguin a les característiques i necessitats de col·lectius heterogenis, tant a nivell individual com social i cultural.

Competències

Educació Social

- Contextualitzar l'acció socioeducativa en funció dels diferents paradigmes teòrics que han elaborat les ciències de l'educació i en funció del context socio-històric dels individus, grups i institucions.
- Dissenyar de manera articulada plans, programes, projectes, activitats i tasques en diversos contextos socioeducatius.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Pedagogia

- Analitzar i comprendre els referents teòrics, històrics, culturals, polítics, ambientals i legals que conformen situacions i propostes educatives i formatives.
- Desenvolupar i coordinar intervencions educatives amb persones o grups, amb necessitats específiques, en situacions de desigualtat o discriminació per raó de gènere, classe, ètnia, edat i/o religió
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir valors i actituds de respecte cap als diversos mitjans socials i culturals que són propis de les nostres societats contemporànies.
2. Comprendre i respectar la diversitat com a factor d'enriquiment educatiu.
3. Comprendre les característiques i condicionaments que conformen les propostes educatives en contextos de diversitat.
4. Dissenyar i executar accions educatives de prevenció d'actituds i actuacions de discriminació.
5. Identificar i valorar la multiplicitat de referents històrics, socials, polítics i legals propis de l'educació inclusiva.
6. Planificar i desenvolupar intervencions educatives amb persones i col·lectius diversos.

Continguts

- 1. Evolució sociopolítica de la diversitat**
- 2. Conceptualització de la diversitat en contextos educatiu**
- 3. La inclusió com opció educativa de la diversitat**
- 4. L'educació intercultural com a resposta en societats pluriculturals**
- 5. La intervenció educativa en contextos de diversitat cultural**
- 6. Exemples de bones pràctiques educatives en entorns de diversitat**

Metodologia

El procés d'ensenyament-aprenentatge es desenvoluparà a l'aula, contant en tot moment amb l'aportació i implicació de l'estudiantat.

Activitat

Hores

Metodologia

Resultats

Activitat Presencial	45	Exposicions teòriques del professorat dels punts temàtics més rellevants amb la participació oberta i activa dels estudiants.	G3.2, EP1.3, EP1.4
		Presentacions dels estudiants, activitats d'aula (estudi de casos, visionat i debat de vídeos), treballs grupals i reflexions sobre articles d'actualitat	EP8.2, EP8.3, EP1.4, TF8.1,
Activitat Supervisada	30	Treball no presencial, dirigit, a partir de pautes i guies donades pel professorat.	EP8.2, EP 8.3
Activitat Autònoma	75	Treball propi del estudiant per adquirir i aprofundir en els coneixements i competències pròpies de l'assignatura.	G3.2, G3.8, EP8.2, TF8.1,
Activitat Avaluació	10	Treball per avaluar el grau d'assoliment de les competències treballades.	EP1.3, EP1.4, EP8.2, EP8.3,

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposicions del professorat, presentacions dels estudiants i activitats de classe (ex. anàlisi de casos)	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Supervisades			
Treball no presencial amb pautes i guies	30	1,2	4, 6
Tipus: Autònomes			
Treball propi de l'estudiant	75	3	1, 2, 6

Avaluació

Dates d'activitats avaluatives:

Grup Dimarts: 18/12/18 Entrega del treball grupal ; 15/01/19 Prova escrita i 29/01/19 reavaluació. Les presentacions orals es calenditzaran el primer dia de classe.

Grup Dimecres: 12/12/18 Entrega del treball grupal ; 16/01/19 Prova escrita i 30/01/19 reavaluació. Les presentacions orals es calenditzaran el primer dia de classe.

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats programades.

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes, en cas contrari la nota final serà un NP.

Les qualificacions obtingudes en cadascuna de les activitats avaluatives es lliuraran a l'estudiantat en un màxim de 20 dies mitjançant publicació dels resultats al Campus Virtual. Un cop lliurades les qualificacions l'estudiant podrà fer la revisió de la nota en les hores que la professora té destinades a tutories durant els deu dies posteriors a rebre la qualificació.

Es farà el promig a partir d'una puntuació de 5 en cadascuna de les activitats d'avaluació. S'aprovarà l'assignatura amb una puntuació mínima de 5. Cal presentar totes les evidències d'avaluació per aprovar l'assignatura. A les estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adient de l'assignatura i tot i així els quedi algun aspecte no assolit, se'ls donarà l'oportunitat de poder superar la matèria realitzant una recuperació final. En aquest cas, la nota màxima del bloc de l'evidència re-avaluada serà de 5. No es contempla la possibilitat de que la re-avaluació serveixi per pujar nota.

La copia o plagi de material, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, implica un zero en tota l'assignatura

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Presentació oral (en grup)	25%	0	0	1, 4, 6
Prova Escrita (individual)	45%	0	0	1, 2, 3, 5
Treball de caràcter pràctic (en grup)	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6

Bibliografia

American Association of Intellectual and Developmental Disabilities; Verdugo Alonso, M. A. (trad.) (2011). *Discapacidad intelectual: definición, clasificación y sistemas de apoyo (undécima edición)*. Madrid: Alianza.

Becerra, M. T., Lucero, M. i Montanero, M. (2017) ¿Cómo ayudan los compañeros de trabajo a los empleados con discapacidad intelectual? Una experiencia de coaching laboral en empleo con apoyo. *Revista Española de Orientación y Psicopedagogía* 28(1): 51-71. DOI: 10.5944/reop.vol.28.num.1.2017.19358

Besalú, X. (2002). *Diversidad cultural y educación*. Madrid: Síntesis.

Besalú, X. (2016). *No som aquí per rendir-nos: La pulsio ètica de la pedagogia*. Capellades: Rosa Sensat.

Caninas, J. i Carbonell, F. (2008). *Educació i conflictes interculturals: primun non nocere (Sobre tot no fer mal)*. Vic i Barcelona: Eumo Editorial i Fundació Jaume Bofill. Disponible a:

<http://www.fbofill.cat/sites/default/files/474.pdf>

Consell d'Europa (2008). Libro Blanco sobre el diálogo intercultural. Vivir juntos con igual dignidad. Estrasburg. Disponible a:

https://www.coe.int/t/dg4/intercultural/Source/Pub_White_Paper/WhitePaper_ID_SpanishVersion.pdf

Echeita, G. i Ainscow, M. (2011). La educación inclusiva como derecho. Marco de referencia y pautas de acción para el desarrollo de una revolución pendiente. *Tejuelo*, 12, 26-46. Disponible a:

<https://mascvuex.unex.es/revistas/index.php/tejuelo/article/view/2497>

Essomba, M. A. (2009). *Liderar escuelas interculturales e inclusivas: equipos directivos y profesorado ante la diversidad cultural y la inmigración*. Barcelona: Graó.

Gine, C. (30/10/2016) Diversitat Funcional? *La Vanguardia*. Recuperado de <http://www.lavanguardia.com/opinion/20161030/411436306890/diversidad-funcional.html>

González Fernández, H. y Laborda Molla, C. (2018) Contribuciones para el desarrollo profesional de las personas con discapacidad intelectual. En León Guerrero, M. J. y Sola Martínez, T. Coord. *XV Congreso Internacional y XXXV Jornadas de Universidades y Educación Inclusiva: Liderando Investigación y Prácticas Inclusivas*. Granada: Editorial Universidad de Granada, pp 875-882. ISBN: 978-84-338-6231-0.

Laborda Molla, C. y González, H. (2017). Estudio cualitativo sobre discapacidad intelectual y trabajo protegido. La orientación como herramienta para mejorar la calidad de vida. *Revista Española de Orientación y Psicopedagogía* 28 (3), pp 82-98. DOI: <https://doi.org/10.5944/reop.vol.28.num.3.2017.21620> [ISSN electrónico: 1989-7448]

Milani, L. (2017). *Carta a una mestra. Alumnes de l'Escola de Barbiana*. Vic: Eumo.

Pallisera, M., Fullana, J., Vilà, M., Valls, M. J., Díaz, G. i Castro M. (2018): "Retos para la vida independiente de las personas con discapacidad intelectual. Un estudio basado en sus opiniones, las de sus familias y las de los profesionales". *Revista Española de Discapacidad*, 6 (1): 7-29. doi.org/10.5569/2340-5104.06.01.01
https://www.researchgate.net/publication/325646089_Retos_para_la_vida_independiente_de_las_personas_con

Sabariego, M. (2009). La educación intercultural como factor de cambio social: modelos de intervención y acción educativa. En M. Esteban (Ed.), *El diálogo intercultural en España: un requisito de la educación y cultura de paz* (pp. 193-264). Madrid: MEC-CIDE.

Soriano, E. (2008). *Educación para la convivencia intercultural*. Madrid: La Muralla.

Tarozzi, M., Torres, C. A. (2016). *Global Citizenship Education and the Crises of Multiculturalism. Comparative perspectives*. London: Bloomsbury.

Verdugo, M. A., Schalock, R. L., Gómez, L. E., & Arias, B. (2007). Construcción de escalas de calidad de vida multidimensionales centradas en el contexto: la Escala GENCAT. *Siglo Cero*, 38, 57-72.